

Co-funded by
the European Union

Government
Transparency
Institute

Oficina Antifrau
de Catalunya

COLLEGI DE PROFESSIONALS
DE LA CIÈNCIA POLITICA I DE
LA SOCIOLÒGIA DE CATALUNYA

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BULGARIA

ALBANIAN INSTITUTE
of SCIENCE

monitoring
marathon

AUTORITÀ
NAZIONALE
ANTICORRUZIONE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
ACHIZIȚII PUBLICE

sar

when ideas do work

Moduł 4.3

Projekty klimatyczne i środowiskowe w zamówieniach publicznych

Identyfikacja ryzyka korupcji poprzez
informacje o umowach i
podwykonawstwie

iMonitor

select • monitor • report

Rozpoczęcie pracy z modułem 4.3

iMonitor

Co-funded by
the European Union

iMonitor reporting template

Monithon reporting module for monitoring public contracts

MONITORING PUBLIC CONTRACTS

Monitoring a public contract is another dimension of **civic monitoring** that allows you to make sure that the funds allocated to your community are effectively reaching the people who should benefit from them.

Public contracts are a key piece of how public resources are transformed into **actual goods, services, or infrastructure that directly affect citizens' lives**. They define the conditions by which selected SUPPLIERS, i.e. companies hired to provide them, are to deliver those goods, services, or works when and where they are needed.

At the same time, public procurement is a part of the public administration that is vulnerable to **inefficiencies and loss of resources through corruption and fraud**, and this can happen in many different ways. For instance, ideally, suppliers are selected through **competition** to allow public agencies to award contracts under the most cost-beneficial conditions. However, often contracts are awarded in a way that lets someone unduly profit from them. This may be the case if the selection process is **deliberately made less competitive to benefit a particular supplier**, perhaps a company linked to public officials involved in the selection process. A supplier may also receive the contract at a higher cost than necessary or justifiable. In some cases, problems are observed when the contract is being implemented: the conditions established by the contract are not met by the supplier and those who should benefit from the contracted goods, services, or works receive them in lesser amounts or substandard quality, or in serious cases may not receive them at all.

Monithon now allows you to monitor this side of public policy implementation as well.

Krok 1 – Analiza dokumentów

Sekcja A:

Informacje o projekcie/programie

Rodzaje projektów klimatycznych i środowiskowych

Sekcja B:

Informacje o umowie

Podwykonawstwo

Krok 1 – Analiza dokumentów

Sekcja A: Informacje o projekcie/programie

Źródła finansowania

*Dlaczego to jest
ważne?*

Krok 1 – Analiza dokumentów

Sekcja A: Informacje o projekcie/programie

Czy to jest umowa w ramach projektu UE?

- ❑ w projektach współfinansowanych przez UE, prawo unijne i krajowe często nakładają dodatkowe zasady realizacji i obserwowania;
- ❑ w krajowych i unijnych systemach zarządzania i kontroli istnieją wyspecjalizowane instytucje odpowiedzialne za ich prawidłową realizację wyposażone w narzędzia, np. informatyczne, do badania i identyfikacji.

Czy łatwiej jest obserwować i wykrywać sygnały ostrzegawcze – symptomy korupcji?

- ❑ Tak, na podstawie umów z Beneficjentem określone są wymogi dotyczące składania dokumentacji i przechodzenia procesu kontroli, w tym kontroli na miejscu realizacji projektu i kontroli zamówień publicznych;
- ❑ informacje uzyskane z tych instytucji, np. poprzez dostęp do informacji publicznej, są cennym źródłem informacji, a informacje o podejrzewanych nieprawidłowościach lub przestępstwach związanych z korupcją można im zgłaszać.

MONITOR

This section imports several fields automatically from data available for this contract on opentender.eu. It also includes an integrity profile for each tender and contract, based on selected procurement corruption red flags. A lower integrity score is associated with a higher risk of procurement corruption.

If you have not selected the contract directly on opentender.eu, the information can be included by inserting the corresponding opentender.eu link at the top. You can complement it with information from other sources (e.g. national procurement portal, copy of contract). If you find a divergence of information between data from opentender.eu and the original contract, you can correct the information in the corresponding field. In that case, please make sure to attach the respective documentation to justify your corrections.

Opentender.eu source

[link to opentender.eu page]

Contract title

[automatically imported from opentender.eu]

Contract object: What is the exact product you are monitoring? (CPV code and description)

[automatically imported from opentender.eu]

Contracting body: Which agency awarded the contract?

[automatically imported from opentender.eu]

Supplier: Who was awarded the contract?

[automatically imported from opentender.eu]

Contract value: What is the total contract value, as established in the original contract?

If the final price imported from opentender.eu does not correspond to the contract value as specified in the contract, please include the original contract amount here.

[automatically imported from opentender.eu]

Krok 1 – Analiza dokumentów

Sekcja B: Informacje o kontrakcie

- ☐ Szablon monitorowania
- ☐ opentender.eu
- ☐ Rodzaje zamówień publicznych
- ☐ Nadzorca kontraktu
- ☐ Podwykonawstwo

Jakie są rodzaje środowiskowych i klimatycznych zamówień publicznych?

iMonitor

Dostawy (towary)

Zakup **przenośnych zestawów do monitorowania jakości wody**
Nabycie **czujników zanieczyszczenia powietrza** do monitorowania obszarów miejskich
Zakup **paneli słonecznych** dla budynków komunalnych

Usługi

Oceny oddziaływania na środowisko dla nowych projektów infrastrukturalnych
Audyty gospodarki odpadami i usługi nadzorcze
Modelowanie ryzyka klimatycznego oraz mapowanie w systemie informacji geograficznej (GIS) do planowania obrony przeciwpowodziowej

Roboty

Budowa **miejskich wałów przeciwpowodziowych** (np. projekt SafeRiver)
Przywracanie **terenów podmokłych lub brzegów rzek** w celu poprawy odporności
Budowa **obiektów energii odnawialnej** takich jak farmy wiatrowe czy biogazownie

Co-funded by
the European Union

Przykłady projektów środowiskowych

- ❑ Ochrona różnorodności biologicznej – zabezpieczanie gatunków i siedlisk
- ❑ Kontrola zanieczyszczeń – redukcja zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby
- ❑ Gospodarka odpadami – recykling, inicjatywy gospodarki obiegu zamkniętego
- ❑ Odbudowa ekosystemów – mokradła, lasy, rzeki
- ❑ Zrównoważone wykorzystanie zasobów – energia odnawialna, zielone rolnictwo

Przykłady projektów związanych z klimatem

Źródło: Pixabay

- ❑ Adaptacja klimatyczna – obrona przeciwpowodziowa, uprawy odporne na suszę, odporna infrastruktura
- ❑ Łagodzenie zmian klimatu – redukcja emisji gazów cieplarnianych, wdrażanie odnawialnych źródeł energii
- ❑ Sekwestracja dwutlenku węgla – zalesianie, projekty dotyczące węgla w glebie
- ❑ Transformacja energetyczna – energia słoneczna, wiatrowa, wodna, czysty transport
- ❑ Odporność społeczności – edukacja, systemy wczesnego ostrzegania, budowanie lokalnych zdolności

Co-funded by
the European Union

Studium przypadku: Projekt nadzoru farmy wiatrowej

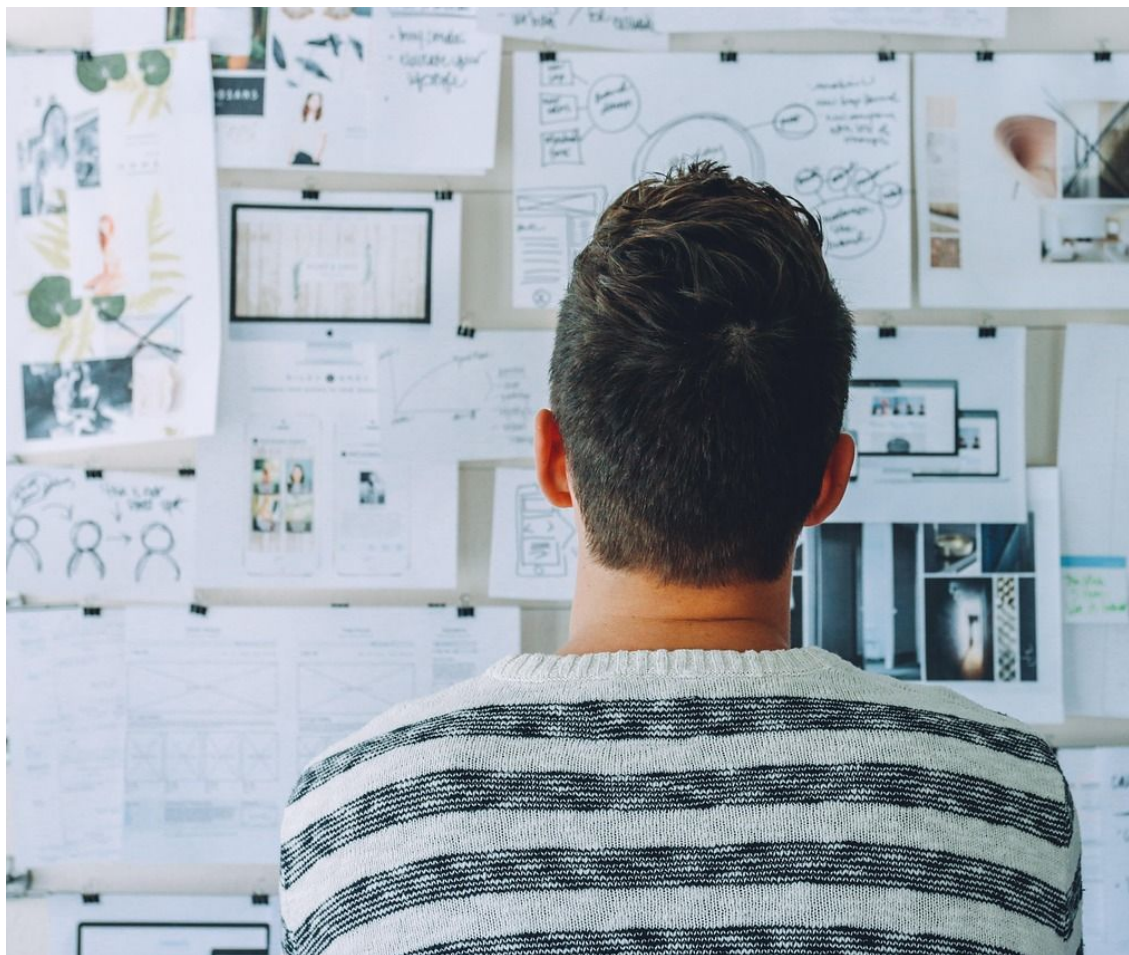

Studium przypadku: Projekt nadzoru nad farmą wiatrową

Wnioski i porady dotyczące badań gabinetowych

Szukając sygnałów ostrzegawczych nieprawidłowego lub widmowego podwykonawstwa w projektach klimatycznych lub środowiskowych, zwróć uwagę na:

- **Szczegóły rejestracji firmy** – Czy podwykonawca jest prawnie zarejestrowany? Kiedy został założony?
- **Zgodność działalności gospodarczej** – Czy zadeklarowana działalność firmy odpowiada usługom objętym umową?
- **Doświadczenie** – Czy firma realizowała wcześniej podobne projekty, czy jest zupełnie nowa?
- **Przejrzystość własności** – Czy właściciele lub dyrektorzy są powiązani z głównym wykonawcą lub urzędnikami publicznymi?
- **Załączniki do umowy** – Porównaj listy podwykonawców z danymi z rejestru, aby wykryć „widmowe” wpisy.
- **Harmonogramy płatności** – Szukaj niezwykle wysokich płatności dla podwykonawców o niewielkich możliwościach.

Źródło: Pixabay

Nieregularne (i widmowe) podwykonawstwo i możliwe sygnały ostrzegawcze

iMonitor

Formy korupcji w podwykonawstwie

Zawyżanie kosztów: Podwykonawca, w porozumieniu z głównym wykonawcą, może zawyżać ceny usług w celu osiągnięcia wyższych zysków, często w zamian za „prowizję” dla głównego wykonawcy.

Ukrywanie błędów: Główny wykonawca może przemykać oko na błędy podwykonawcy, jeśli czerpie z nich korzyści, co może prowadzić do szkody dla inwestora.

Nieuczciwe praktyki finansowe: Główny wykonawca może opóźniać płatności dla podwykonawców, zatrzymując środki od inwestora, a podwykonawcy otrzymują płatności później niż powinni.

Źródło: Pixabay

Podwykonawstwo

Krok 1 – Analiza dokumentacji – Sekcja B: Informacje o umowie

Nieprawidłowe (i fikcyjne) podwykonawstwo oraz możliwe sygnały ostrzegawcze / ryzyka

Obserwowanie podwykonawstwa ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia, że prace i usługi realizowane przez podwykonawców spełniają wymogi umowy głównej, przy jednoczesnym przestrzeganiu norm i certyfikatów jakościowych oraz środowiskowych.

Sygnały ostrzegawcze (do wykrycia podczas analizy dokumentacji):

- przegrywający oferenci zatrudnieni jako podwykonawcy;
- wykonawca udostępnia w ofercie informacje o podwykonawcach, którzy konkurują jako podmioty gospodarcze w tym samym przetargu;
- doświadczeni wykonawcy mogą zdecydować się nie składać ofert i zamiast tego stać się podwykonawcami, lub oferent z niską ceną może wycofać się z przetargu, a następnie stać się podwykonawcą

Podwykonawstwo

Krok 1 – Analiza dokumentacji – Sekcja B: Informacje o umowie

Nieprawidłowe (i fikcyjne) podwykonawstwo oraz możliwe sygnały ostrzegawcze / ryzyka

Sygnały ostrzegawcze (do wykrycia podczas analizy dokumentacji):

- ☐ podwykonawcy zatrudniani kaskadowo;
- ☐ różnice między wymogami specyfikacji istotnych warunków zamówienia a rzeczywistą realizacją umowy:

podwykonawca wykonuje prace/usługi, dla których wymagane było osobiste wykonanie przez wykonawcę;

podmiot w roli podwykonawcy (na którego zdolnościach opierał się wykonawca) nie wykonuje prac/usług.

Podwykonawstwo

Krok 1 – Analiza dokumentacji – Sekcja B: Informacje o umowie

Nieregularne (i fikcyjne) podwykonawstwo oraz możliwe sygnały ostrzegawcze / ryzyka

Przykład z życia –aby dostrzec sygnały ostrzegawcze

POLSKA – na podstawie raportu Najwyższej Izby Kontroli

- ❑ umowa nie wymaga od wykonawcy przedstawienia dowodu zapłaty należnego wynagrodzenia podwykonawcom;
- ❑ brak włączenia do katalogu kar umownych kar za niezłożenie przez wykonawcę umów podwykonawczych do akceptacji zamawiającego;
- ❑ brak uwzględnienia jako przyczyny odstąpienia zamawiającego od umowy zawarcia przez wykonawcę umów podwykonawczych na roboty bez zgody zamawiającego.

Źródło: Raport Najwyższej Izby Kontroli: P/20/031 – „Zabezpieczenie interesów Skarbu Państwa w obszarze waloryzacji oraz solidarnej odpowiedzialności inwestora w umowach na realizację liniowych obiektów infrastrukturalnych”

Podwykonawstwo

Krok 1 – Analiza dokumentacji – Sekcja B: Informacje o umowie

Nieregularne (i fikcyjne) podwykonawstwo oraz możliwe sygnały ostrzegawcze / ryzyka

Przykład z życia – aby dostrzec sygnały ostrzegawcze

WŁOCHY

Podwykonawstwo kaskadowe (czyli „podwykonawstwo podwykonawstwa”) zostało niedawno dopuszczone przez nowy Kodeks Zamówień Publicznych (dekret ustawodawczy 36/2023), eliminując poprzedni zakaz.

Zwiększyło to ryzyko korupcji i infiltracji przestępczej w projektach klimatycznych i środowiskowych.

Struktura podwykonawstwa kaskadowego ułatwia tworzenie nieprzejrzystych łańcuchów podwykonawstwa, które mogą być wykorzystywane do prania brudnych pieniędzy za pomocą zawyżonych faktur i nieopodatkowanej pracy.

Źródło: <https://chambers.com/articles/the-reform-of-the-italian-public-procurement-code-6> Reforma włoskiego kodeksu zamówień publicznych

Quiz

Krok 1 – Analiza dokumentacji – Sekcja B: Informacje o umowie – Podwykonawstwo

Źródło: Pixabay

Studium przypadku: W projekcie renowacji terenów podmokłych faktury wykazały płatności na rzecz „wyspecjalizowanego podwykonawcy” za sadzenie roślinności wodnej. Jednakże wizyty na miejscu wykazały, że żaden taki zespół nigdy się nie pojawił. Główny wykonawca przywłaszczył sobie fundusze, podczas gdy siedlisko pozostało jałowe.

1. Które z poniższych jest czerwoną flagą dla fikcyjnego podwykonawstwa podczas realizacji umowy?

- A. Podwykonawcy nie byli obecni na miejscu podczas kontroli.
- B. Płatności są dokonywane na rzecz podwykonawców, którzy nigdy się nie pojawiają ani nie wykonują pracy.
- C. Podwykonawcy przedstawiają nieregularne raporty z postępów.

Quiz

Krok 1 – Analiza dokumentacji – Sekcja B: Informacje o umowie – Podwykonawstwo

Źródło: Pixabay

Studium przypadku: Podwykonawca zatrudniony do zainstalowania barier przeciwoerozyjnych wzdłuż zbiornika wodnego użył tańszej, niskiej jakości tkaniny. W ciągu kilku miesięcy silne deszcze zmyły bariery, powodując zanieczyszczenie wody osadami. Projekt nie osiągnął swojego celu w zakresie odporności klimatycznej, a podatnicy zapłacili za nieskuteczną pracę.

Jakie ryzyko pojawia się, gdy podwykonawcy dostarczają pracę niskiej jakości w porównaniu ze specyfikacją kontraktu?

A. Nie ma oczywistego ryzyka, ponieważ możemy polegać na kwalifikacjach podwykonawcy.

B. Szkody środowiskowe lub brak osiągnięcia celów renowacji.

C. Szybsze ukończenie projektu.

Quiz

Grafika wygenerowana przez Copilot AI

Studium przypadku: Podczas inicjatywy ponownego zalesiania, pierwotny podwykonawca został nagle zastąpiony inną firmą powiązaną z krewnym kierownika projektu. Nie udokumentowano żadnego uzasadnienia. Nowy podwykonawca naliczył podwójną opłatę za sadzonki, zmniejszając liczbę posadzonych drzew i negatywnie wpływając na środowisko.

Która sytuacja sygnalizuje *nieprawidłowe podzlecenie* w umowach środowiskowych?

- A. Podwykonawcy są nieregularnie zmieniani podczas realizacji projektu za zgodą głównego wykonawcy.
- B. Podwykonawcy nie realizują zadań regularnie, zgodnie z harmonogramem.
- C. Podwykonawcy zmienieni w trakcie projektu bez uzasadnienia lub odpowiedniej zgody.

Co-funded by
the European Union

Government
Transparency
Institute

Oficina Antifrau
de Catalunya

COLLEGI DE PROFESORS
DE LA CIÈNCIA POLITICA I
SOCIOLOGICA DE

monitoring
marathon

AUTORITÀ
NAZIONALE
ANTICORRUZIONE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PE
ACHIZIȚII PUBLICE

**Świadomość to pierwszy
krok do
odpowiedzialności!**

**Dziękuję za aktywne
słuchanie i niech te
narzędzia umożliwią
efektywne monitorowanie
projektów zamówień
publicznych.**

iMonitor

select • monitor • report